

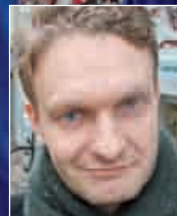
NOTAT

– magasin om demokrati og Europa

**Tema:
Hvad skal
EU (ikke)
blande sig i?**

Steen Gade, SF:
**Må ændre i
vækstudspil**

Rasmus Boserup:
**Flere gadekunstnere
til Nordafrika**

TEMA:

Hvor går grænsen for EU?

Hvor meget skal egentlig afgøres på EU-niveau, og hvor meget skal medlemslandene bestemme alene? Det har været et brændende spørgsmål siden Danmark trådte ind i EU, dengang EF, i 1973.

Siden da er EU's virkeområde blevet støt og roligt udvidet. Det er sket på især tre forskellige måder. Dels ved at nye traktater med regler for nye områder er blevet vedtaget, for det meste efter afholdelse af folkeafstemninger. Og dels ved, at EU's domstol har ændret ved gængse tolkninger af traktaten gennem domme. Endelig overskrider Kommissionen nu og da vante grænser med nye forslag.

Særligt gennem det seneste årti er danske politikere blevet overrasket flere gange over, hvor meget EU-reglerne egentlig dækker. Det er bl.a. sket med reglerne på arbejdsmarkedet, hvor en dom om en sag i Sverige, den såkaldte Vaxholm-sag, viste at EU kan blande sig i overenskomster på arbejdsmarkedet. Det er også sket med udlændingepolitikken, hvor den såkaldte Metock-dom pålagde Danmark at lempe sin politik for opholdstilladelser.

Det er ikke kun i konkrete sager, at grænsedragningen har optaget danske politikere. Faktisk var det en overgang en dansk mærkesag at få udarbejdet et "kompetencekatalog", som skulle fastslå en klar arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene. Den tanke blev lanceret i 2000 af daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen, og det var en del af den danske forhandlingsposition, da regeringerne indledte arbejdet med at udforme en ny traktat. Den traktat, som efter mange forviklinger endte med at blive til den gældende traktat, Lissabon-traktaten.

Kataloget skulle spørge i den danske debat i mange år derefter, men i EU-politik var det en dødfødt idé. Der var næsten ingen opbakning at spore fra andre regeringer, og i stedet endte traktaten med at byde på både mere elastik, d.v.s. muligheder for at udvide EU's kompetence, og på bremseklodder, som skulle gøre det muligt for medlemslandene at sige fra.

Der kommer altså ingen endelig afklaring på grænsedragningen. Snarere vil det være et spørgsmål, der vil vende tilbage med jævne mellemrum. I dette nummer ser vi derfor på, hvordan spillet om kompetencen foregår, og på hvad danske politikere mener. ♦

red

Sådan flyttes hegnspælene mellem EU og medlemslandene

1. Nye traktater

EU's kompetence er blevet støt udvidet ved at ændre traktaterne. Med Maastricht-traktaten ændredes "fællesmarkedet" til at være en politisk union, som også omfatter indenrigs- og retspolitik, sikkerheds- og udenrigspolitik, og en fælles mønt for en del af medlemslandene. Amsterdam-traktaten førte bl.a. til afskaffelse af de indre grænser. Lissabon-traktaten indførte især flertalsafgørelser på en lang række områder, der tidligere krævede enstemmighed.

2. Gummiparagraffer

Den gældende Lissabon-traktat adskiller sig fra tidligere traktater ved at give gode muligheder for at flytte områder

fra beslutninger ved enstemmighed til flertalsafgørelser uden traktatændring. Den officielle holdning i Danmark er, at dette ikke er kompetenceudvidelse, men har dog en lignende virkning. Omvendt gør en anden procedure det muligt for nationale parlamenter at gøre indsigelser mod nye forslag fra EU, hvis de mener det handler om spørgsmål, der bedst løses lokalt eller nationalt.

3. Domstolen bestemmer

Traktaten er ikke en klar tekst. Der er ikke et sted, hvor det tydeligt fremgår, hvad EU-reglerne dækker. Men nogen skal jo afgøre stridsspørgsmål, og det er i EU en domstol. EU-domstolen træffer ofte afgørelser, som fastslår, at EU har kompetence på områder, nogle

NY VÆKST NYE JOBS

Når politikken rammer EU-loftet

Vækstplan i klemme

Ups, den gik ikke... SF retter i sit vækstpolitiske valgudspil så det ikke længere kolliderer med EU-reglerne. Formålet er ikke at genere EU-lovgivningen.

PÅ KANT MED REGLERNE. Med udspillet "Ny vækst – nye job" slår SF og Socialdemokraterne til lyd for bl.a. en ny offentlig indkøbspolitik med det formål at skabe 10.000 nye jobs. Det lyder enkelt, men er det sjældent. For offentlige indkøb findes der præcise EU-regler for. SF's Steen Gade (MF), som er hovedansvarlig for udspillet, siger at man ikke ønsker at udfordre EU-lovgivningen, men derimod bygger på nogle af de idéer, som Kommissionen også arbejder med: Indkøbspolitik i stat og regioner skal bruges til at fremme innovation og jobskabelse.

»Der er dog ét sted hvor vi rammer EU, og det er i forslaget om forsøg med lokalt forankret indkøb i udkantskommuner. Derfor taler vi ligefrem om forsøg, med henblik på først at bede Kommissionen om tilladelse,« siger Steen Gade.

"Det kan man ikke"

Men der er – viser det sig – også andre dele af planen som er problematiske.

Under overskriften "Fokus på måling af resultater frem for på proces", skriver SF som et særligt punkt: "Udbudspligt og privat udfordringsret fjernes."

Kommuner og regioner skal altså have lov til ikke at sende indkøb af varer og ydelser i EU-licitation. Og private virksomheder skal ikke have en sikret ret til at udfordre kommuner ved at afgive tilbud på kommunernes traditionelle opgaver, hvis det står til SF og S. Måske.

Regeringen har ellers i aftaler med

Kommunernes Landsforbund og Danske Regioner lagt op til, at flere kommunale opgaver skal privatiseres.

Den aftale vil SF og S ændre. Udfordringsretten er en dansk opfindelse, som kan fjernes.

»Men det med at undgå udbud – det kan man ikke,« sagde professor i EU-ret Peter Pagh i DR's P1Morgen den 20. januar, dagen efter SF's udspil blev kendt.

SF retter i udspil

Da NOTAT spurgte SF om partiet alligevel vil udfordre gældende EU-lov, viser det sig ikke at være tilfældet. Der ligger ikke noget skjult EU-modstand bag. Kun en fejl:

»OK, her har vi formuleret os dumt. Vi vil selvfølgelig ikke bryde med de gældende direktiver. Det er regeringens ekstrakrav, som ligger under EU's udbudsgrænser, vi vil fjerne. Det må vi få skrevet tydeligere« siger Jóannes Gaard, rådgiver for Steen Gade og for "Projekt jobskabelse".

Hvorvidt dette er rettet eller ej vil kunne ses på side 8 i det samlede dokument "Ny vækst – nye job", og på side 3 i det kortere dokument "En ny innovativ indkøbspolitik" på www.sf.dk

Forbudt af EU-domstolen

Til gengæld er der et andet punkt i indkøbsudspillet, hvor SF vil gå længere end hvad der umiddelbart kan læses på skærme og papirer.

...fortsættes næste side

medlemslande mente var deres eget ansvar. Det er tit reglerne for det indre marked, som giver den slags resultater. I Danmarks tilfælde har især arbejdsmarkedsområdet og flygtninge- og indvandrerpolitik givet anledning til politisk røre om EU's betydning.

4. Kommissionen som mønsterbryder

Det sker, at Kommissionen ser et behov for ny EU-lovgivning, som bryder de vanlige rammer for, hvad EU laver regler om. Et eksempel er aktuelle forslag fra Kommissionen, som vil gøre det muligt for EU at få en større rolle i udformningen af medlemslandenes finanslove. ♦

...fortsat

I 2008 underkendte EU-domstolen den tyske delstat Niedersachsens krav på løn efter de lokale overenskomster i sit udbudsmateriale. Delstaten måtte kun stille krav på – den lavere – tyske mindsteløn, mente domstolen.

Den dom, opkaldt efter advokaten Dirk Rüffert, underkender en konvention fra FN's arbejdsorgan ILO som Danmark, men ikke Tyskland, har ratificeret. Ifølge konventionen skal ansatte sikres de samme betingelser, som gælder i lokale overenskomster, når myndigheder køber varer og tjenesteydelser.

Det mener SF (og S) også, selv om det ikke er noget man skilter med i indkøbsudspillet.

Danske overenskomster

I udspillet om en ny indkøbspolitik vil de to partier stramme krav om miljø og energihensyn, og så vil man have indført "sociale klausuler".

»Her tænker vi på praktikpladser i de virksomheder, man handler med,« siger Steen Gade, der mener, at krav om at følge danske overenskomster er et problem, man primært vil løse på anden vis.

»Vi har ikke påtænkt et forstærket element om overenskomster her, men der skal selvfølgelig være danske overenskomster i de virksomheder, som offentlige myndigheder handler med,« siger Steen Gade.

*OK, vi har formuleret os dumt”,
siger Steen Gade og understreger,
at SF ikke vil bryde med gældende
direktiver i sin vækstplan.*

Kun hvis EU giver grønt lys

Brug af en aktiv indkøbspolitik er ikke i sig selv noget nyt for EU. I sluterklæringen fra EU-topmødet den 4. februar i år kan man sågar læse, at *”offentlige indkøb i højere grad geares til at skabe større efterspørgsel efter innovative varer og tjenesteydelser.”*

Op til topmødet var statsminister Lars Løkke Rasmussen også positivt indstillet til SF's tanker, sagde han til Folketingets Europaudvalg:

»De elementer om at bruge indkøb på en strategisk måde er jeg 100 procent enig i,« sagde Løkke, men kom så straks efter med en reservation:

»I det omfang vi ikke kan nå igennem på den europæiske dagsorden, skal vi så gennemføre det på det danske marked? Der har jeg nok en reservation som er større end SF's i lyset af hvor lille en økonomi vi er.« ♦

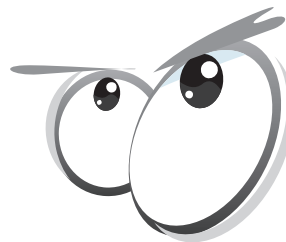

Øje på ti

Folketingets Europaudvalg vil holde et særligt øje med ti udvalgte forslag fra Kommissionens lovgivningsprogram, når de skal afgøre om EU bør blande sig. Men listen er lavet af embedsmændene – ikke politikerne selv.

FOLKETINGSKONTROL. Med Lissabontraktaten er en ny procedure trådt i kraft, som giver medlemslandenes parlamenter mulighed for at protestere, hvis et udkast til EU-lov overtræder princippet om at løse problemerne på nationalt eller lokalt niveau, hvis det er det mest oplagte – kaldet nærhedsprincippet. Derfor har Folketinget nu vedtaget en liste over ti emner til observation. Men forslaget til, hvad de folkevalgte særligt skal holde øje med, blev udarbejdet af Europaudvalgets sekretariat i samarbejde med Udenrigsministeriet, ikke af politikerne selv.

De ti emner er ikke primært udvalgt

udvalgte emner

fordi de mistænkes for at anfægte nærhedsprincippet, men fordi de menes at være politisk interessante.

Den 28. januar i år tilsluttede medlemmerne af Europaudvalget sig forslaget.

»Der var ingen andre forslag eller ønsker om at lave om på det, vi havde valgt ud. Det gik glat igennem,« konstaterer EU-konsulent Thomas Fich.

Embedsmændene har tilsyneladende fingrene på den politiske puls. Eller også har politikerne ikke magtet at læse og vurdere Kommissionens lovgivnings- og arbejdsprogram.

Indsigelser i database

På de udvalgte områder skal de relevante fagudvalg orienteres hurtigt, så politikerne kan nå at sige fra, hvis de mener, nærhedsprincippet er brudt, men også så de kan reagere på det politiske indhold.

På de områder skal regeringen udarbejde et såkaldt grundnotat indenfor 3 uger. Det er én uge hurtigere end ministerne ellers skal. Grundnotater beskriver indhold, beslutningsproces, konsekvenser for dansk lov og eventuelt kendte holdninger til forslaget.

Hvis Folketinget har indsigelser mod

et konkret lovforslag, skal det kunne ses i en særlig database, kaldet IPEX – Interparliamentary EU Information Exchange. Alle de 27 medlemslandes parlamenter plus parlamenterne i kandidatlandene Tyrkiet, Kroatien og Makedonien rapporterer til IPEX.

En mand i Bruxelles

Selv om IPEX har eksisteret i mange år, kan man ikke sige, at basen og dens hjemmeside (www.ipex.eu) har slået igennem over en bred front.

Det hele fungerer fint, hvis man vil se, hvilke indsigelser, den svenske Riksdag havde mod f.eks. "kapitalkravsdirektivet" – men mest for den, som i forvejen vidste, at der findes en negativ svensk udtalelse i lige den sag.

Der er dog tilkommet en ny søgemulighed på hjemmesiden, om end det er en mulighed man skal have hjælp til at finde.

De EU-kyndige embedsmænd i Folketinget har hidtil løst problemet med at finde rundt i databasen på deres egen noget traditionelle måde.

»Når vor medarbejder i Bruxelles har hørt om en negativ udtalelse fra nogle af sine kolleger fra de andre parlamenter, så fortæller han det til os, og så kan vi finde det,« siger Folketingets EU-konsulent Thomas Fich. ♦

Det skal Folketinget holde særligt øje med

- 1.) Lovpakken om økonomisk styring (se NOTAT-tema, februar 2011)
- 2.) Ændring af "kapitalkravsdirektivet" – vigtigt for det danske realkreditsystem
- 3.) Lovpakke om ny ind- og udrejsekontrol i EU – vil kræve ændring af Schengenregler, kan få "store statsfinansielle konsekvenser"
- 4.) Ændring af databeskyttelsesdirektivet fra 1995
- 5.) EU's langtidsbudget 2014–2020
- 6.) Reform af den fælles landbrugspolitik
- 7.) Direktiv om energieffektivitet og besparelser
- 8.) Ændring af arbejdstidsdirektivet – problematisk for danske overenskomster
- 9.) Ændring af "udstationeringsdirektivet" – opfølgning af Vaxholm/Laval-sagen om grænser for konfliktret
- 10.) Ændring af tobaksdirektivet – regulering af tilsætningsstoffer og krav til tobaksindustrien.

Kilde: EU-note E 29 fra EU-Konsulenten

Subsidiaritetsprincip?

Hvad skal EU blande sig i – eller uden om? Siden Maastricht-traktaten trådte i kraft i 1993, har "subsidiaritetsprincippet" – i Danmark også kaldet "nærhedsprincippet" – været gældende.

LEKSIKON. Subsidiaritetsprincippet er hentet fra den katolske sociallære. Tilløbet blev taget i 1891 i et hyrdebrev fra Pave Leo XIII til alverdens katolikker, "Rerum novarum" ("Om de nye spørgsmål"), hvori det blev fastslået, at statslig vilkårlighed er en meget forkert ting. Senest blev det uddybet af Pave Johannes Paul II. Han skrev i 1991: "En organisation af højere rang bør ikke gribe ind i det indre liv i en organisation af lavere rang og bevare denne dens funktioner, men bør snarere støtte den i tilfælde af behov, og hjælpe med at koordinere dens aktivitet med det øvrige samfunds aktivitet, og dét altid med blik for det fælles bedste."

Det var i høj grad Jacques Delors, den franske formand for EU-Kommissionen fra 1985-95, der var fortaler for indførelsen af subsidiaritetsprincippet i Maastricht-traktaten. Hans udsagn om, at forholdet mellem EU og nationalstaterne skulle være som i en familie: far tager sig af de store ting ude i samfundet, og mor passer familien og hjemmet, fremmede næppe begejstrer for EU i de nordiske lande.

I Danmark, og kun i Danmark, valgte man at forsøge at sælge subsidiaritetsprincippet ved at kalde det "nærhedsprincippet".

Blandt EU-modstandere og -kritikere, har det tit været opfattelsen, at den danske oversættelse skulle sikre en associering med positivt ladede

ord som nærdemokrati i modsætning til den centralisering, som mange danskere frygtede, at mere EU ville medføre.

Den Store Danske skriver under opslagsordet "subsidiaritetsprincippet":

"Subsidiaritetsprincippet er et grundlæggende princip for EU-samarbejdet mht. den løbende grænse-dragning mellem føderale og nationale beføjelser. Således skal Fællesskabet ifølge EF-Traktaten og Maastricht-traktaten kun handle på et område, hvis den pågældende handling bedre kan gennemføres på fællesskabsplan end på nationalt plan. Princippet er beslægtet med nærhedsprincippet, som ifølge Maastricht-traktaten indebærer, at beslutninger, som berører borgerne, skal træffes så nær på dem som muligt"

Som leksikonartiklen antyder, er det ikke problemfrit at bruge "nærhedsprincippet" som synonym til "subsidiaritetsprincippet".

I almindelig sprogbrug betyder "subsidiær" "hjælpe-, assistance-, sekundær-, bi-". I juridisk sprogbrug er en "subsidiær påstand" den, advokaten har i baghånden, hvis den "primære" påstand ikke slår igennem hos dommeren.

I EU-sammenhæng står debatten om, hvem der er primær, fællesskabet eller nationen. Det handler under alle omstændigheder om over- og underordning, ikke om ligestilling. ♦

Luise Hemmer Pihl

Langt til det gule kort

Lissabon-traktaten skulle give nationale parlamenter en nødbremse, når der er forslag på bordet, som går for langt i udvidelsen af EU's indflydelse. Men bremsen får næppe nogen betydning, mener ekspert.

TOVTRÆKKERI. I Danmark som i andre dele af EU var århundredets første årti en periode, hvor den videre opbygning af EU blev sat på hårde prøver. I Danmark stemte et flertal nej til euro'en i 2000, og en forfatningstraktat for EU måtte droppes efter nederlag ved folkeafstemninger i Holland og Frankrig. Politikere på alle niveauer reagerede ved at kræve, at nationale parlamenter blev mere direkte involveret i EU's lovgivningsproces. Det ønske blev imødekommet i den nu gældende Lissabon-traktat, der udstyrede parlamenterne med en slags nødbremse, hvis et forslag til EU-lov trængte for langt ind på medlemslandenes gebet. Det system er nu trådt i kraft, men hvor meget kommer det til at betyde? Spørger man finske Tapio Raunio fra universitetet i Tampere, er svaret "lidt eller intet". Han har forsket i den nye "subsidiaritetskontrol", eller "nærhedscheck" som det også kaldes, og tror end ikke, at det vil være særlig tiltrækkende for parlamentsmedlemmer at bruge den nye mulighed.

Intet incitament

»Det hænger især sammen med, at det er besværligt, og ikke giver den store anerkendelse blandt vælgerne, at arbejde med den slags EU-spørgsmål,« siger Tapio Raunio.

»Det er et meget stort arbejde at gøre indsigelse mod et forslag fra Kommissionen. Man skal læse et stort antal dokumenter, og gennemføre en detaljeret, juridisk argumentation. Spørgsmålet

om subsidiaritet er indviklet, og ikke let at få overblik over.«

I forvejen, siger han, kniber det gevaldigt med engagementet på nationalt plan.

»Den hidtidige forskning viser, at det er ret få parlamenter, der har et stort engagement i EU-spørgsmål. Det er tilfældet i Danmark, Tyskland, Finland og måske Holland, men så er det nok også gjort med det. Det er typisk i EU-lande med en udbredt folkelig EU-skepsis, at politikerne lægger en indsats i det.«

Gult kort, orange kort

Dette lave engagement gør det meget svært at udrette noget med et "nærhedscheck". For der skal en meget omfattende reaktion til fra nationale parlamenter før der sker noget. For at tildele Kommissionen – der har eneret på at fremsætte forslag – et såkaldt "gult kort", skal en tredjedel af parlamenterne i EU protestere. Viser Kommissionen det gule kort, skal forslaget overvejes igen, men Kommissionen kan i princippet genfremsætte det i uforandret form. På nogle områder er en anden mekanisme tilføjet: Hvis halvdelen af parlamenterne gør indsigelse, kaldes det et "orange kort". I så fald fremlægges sagen for Ministerrådet og EU-Parlamentet, hvor et almindeligt flertal kan beslutte helt at stoppe forslaget.

Forskellige interesser

Men at det nogensinde kommer så langt, har Raunio svært ved at forestille sig. Det er umuligt at gennemføre et check på alle forslag, så det danske Folketing vil kaste sig over forslag af særlig dansk interesse, og andre vil kigge på helt andre udspil, mener han. Det begrænser mulighederne for, at parlamenterne kan gøre indtryk i EU.

»De ville være nødt til at finde det samme problem i det samme forslag. Og

Den finske forsker Tapio Raunio tror ikke på, at nationale parlamenter vil formå at bremse EU-lovgivning med nye regler.

det er ikke så sandsynligt. Nogle områder er højst kontroversielle for Estland. Og det vil typisk ikke være de samme, som det danske Folketing vil være optaget af. I nogle lande er landbrugspolitikken politisk afgørende, i andre ikke. Derfor vil der næppe komme mange indsigelser mod samme forslag,« vurderer han.

Legitimitet

Men hvis den har så lidt gang på jorden, hvorfor fik vi så overhovedet introduceret denne nye procedure? For Tapio Raunio handler det ikke om de resultater, den giver, men det signal den sender:

»Denne ordning blev indført for at få legitimitet. For at få større opbakning i nationale parlamenter til den nye traktat fik de denne teoretiske indflydelse på EU-politik, som grundlæggende er temmelig harmløs, og højst vil få en marginal indflydelse på EU-lovgivningen. Og så styrker den billedet af de nationale parlamenter som en slags dørvogtere for EU-integrationen.«

En dørvogterrolle, som de altså ikke har?
»Netop,« slutter han. ♦

Hvor skal grænsen gå?

GRÆNSEDRAGNING. For bare få år siden – før Lissabon-traktaten lå klar i 2007 – talte mange danske politikere, også fra både Venstre og Socialdemokraterne, om at udvikle et "kompetencekatalog," der klart skulle definere arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene. Den snak er stort set forstummet. Det er ikke fordi svaret er givet. Arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene er stadig et spørgsmål, der dukker op nu og da og deler vandene.

I de senere år har især to domme fra EU-domstolen f.eks. givet anledning til meget politisk debat herhjemme; Vaxholm-dommen om arbejdsforhold for østarbejdere, og Metock-dommen om udlændingepolitik.

Hvad mener politikerne egentlig om de spørgsmål? Og efter hvilke principper skal arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene fastlægges? NOTAT har spurgt EU-ordførerne for Folketingets partier.

Kim Mortensen, Socialdemokraterne

1. Er der behov for en klarere arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene?

Nej, jeg mener at Lissabon-traktaten præciserer, hvor vores nationale selvstændighedsret ligger.

2. Skal indvandrer- og flygtningepolitik være et nationalt anliggende? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Lissabon-traktaten har en protokol som giver Danmark mulighed for selvstændig politik på det område. Men når vi snakker om, hvordan vi tackler flygtningeproblemer fra 3. verdenslande eller katastrofeområder, så er det en fælles opgave for EU-landene.

3. Er det bekymrende, at EU i stigende grad fastsætter regler på arbejdsmarkedet, som berører overenskomsterne, eller skal det blot ses som en logisk konsekvens af det indre marked?

Ja, det er bekymrende, at EU blander sig i vores arbejdsmarkedspolitik og i den model Danmark har på det område. Det skal regeringen være opmærksom på.

4. Er der politiske områder, som helt skal forbeholdes Folketinget og regeringen?

Ja, det er f.eks. Folketinget, der træffer nationale beslutninger på områder som finansloven, uddannelse og arbejdsmarkedet.

5. Er der områder, hvor EU's beføjelser bør udvides? Nej, det mener jeg ikke.

Pia Adelsteen, Dansk Folkeparti

1. Er der behov for en klarere arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene?

Ja, det mener jeg helt klart, der er behov for.

2. Skal indvandrer- og flygtningepolitik være et nationalt anliggende? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Ja, det skal det helt klart. Det må, til enhver tid være op til det demokratiske flertal, der sidder i et nationalt parlament at bestemme, hvordan deres indvandrer- og flygtningepolitik skal være.

3. Er det bekymrende, at EU i stigende grad fastsætter regler på arbejdsmarkedet, som berører overenskomsterne, eller skal det blot ses som en logisk konsekvens af det indre marked?

Jeg mener ikke det er en logisk konsekvens af det indre marked, men jeg ser det som logisk konsekvens af, at man har euroen. Derfor er man nødt til at have en fælles økonomisk politik, og derunder hører en fælles politik omkring de makroøkonomiske forhold, også hvad angår arbejdsmarkedet. I Danmark har vi et unikt arbejdsmarked – det er ikke lovgivningen, men arbejdsmarkedets parter, som fastsætter reglerne, og det skal det fortsat være. Det skal altså under ingen omstændigheder overses af EU.

4. Er der politiske områder, som helt skal forbeholdes Folketinget og regeringen?

Ja, det synes jeg, de fleste områder skulle være. Det må være de nationale parlamenter, som bestemmer, hvilken politik der skal føres. Så kan man tilslutte sig nogle samarbejdsområder, men det må altid være sådan, at det flertal, der er valgt af et lands befolkning skal bestemme, hvad det er for politiske områder, vi ønsker at samarbejde om eller ej.

5. Er der områder, hvor EU's beføjelser bør udvides? Svaret er højt og rungende nej!

Niels Helveg Petersen, Det Radikale Venstre

1. Er der behov for en klarere arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene?

Nej, jeg synes, at med Lissabon-traktaten er der sket den klargøring, der var behov for.

2. Skal indvandrer- og flygtningepolitik være et nationalt anliggende? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Nej, jeg mener det bør være et EU-anliggende. Det er jo grænseoverskridende problemer.

3. Er det bekymrende, at EU i stigende grad fastsætter regler på arbejdsmarkedet, som berører overenskomsterne, eller skal det blot ses som en logisk konsekvens af det indre marked?

Jeg ser sådan på det, at EU's regler om vandrende arbejdstagere er en betydelig gevinst for mange EU-borgere, der arbejder i et andet land. De er dermed sikret en bedre beskyttelse. Men bortset fra det, synes jeg at vi i Danmark selv skal håndtere overenskomstspørgsmål.

4. Er der politiske områder, som helt skal forbeholdes Folketinget og regeringen?

Der findes jo en række politiske områder, som er forbeholdt Folketinget, regeringen og kommunerne. F.eks. bestemmes al lovgivning vedrørende vuggestuer, børnehaver, folkeskoler, gymnasier, vedrørende sundhedsvæsen, sygehuse og næsten alt i sociallovgivningen besluttet af danske myndigheder, og EU kommer ikke indover.

Og således skal det bestemt være.

5. Er der områder, hvor EU's beføjelser bør udvides? Nej, det mener jeg ikke.

Per Clausen, Enhedslisten

1. Er der behov for en klarere arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene?

Jeg mener, der er behov for at ændre på den arbejdsdeling, der er, så medlemslandene får større mulighed for at indføre bedre regler på f.eks. sundhed, fødevarer og sikkerhed o.s.v. Jeg mener, at medlemslandene skal have større muligheder for at have en selvstændig politik.

2. Skal indvandrer- og flygtningepolitik være et nationalt anliggende? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Ja, det skal være et nationalt anliggende, men det er klart, at man skal have samarbejde om, hvordan man kan løfte den opgave i fællesskab.

3. Er det bekymrende, at EU i stigende grad fastsætter regler på arbejdsmarkedet, som berører overenskomsterne, eller skal det blot ses som en logisk konsekvens af det indre marked?

Vi skal forsvare vores ret til at gennemføre beslutninger truffet i Danmark om f.eks. løn og arbejdsforhold, men problemet er, at fordi EU har gjort det indre marked til det allervigtigste, så sker den her udvikling.

4. Er der politiske områder, som helt skal forbeholdes Folketinget og regeringen?

Jeg synes det på alle områder burde være sådan, at man i f.eks. Danmark kan tage beslutninger, der går længere end EU-reglerne. Hvis vi mener, vi med skrappe regler kan beskytte grundvandet bedre i Danmark, så skal der være mulighed for det. Jeg mener, at Danmark og de øvrige medlemslande på alle områder skal have mulighed for at gå længere og træffe bedre beslutninger, end man har truffet i fællesskab i EU.

5. Er der områder, hvor EU's beføjelser bør udvides?
Nej.

Pia Olsen Dyhr, Socialistisk Folkeparti

1. Er der behov for en klarere arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene?

Arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene skal være klar og tydelig. Der hvor vi har fælles udfordringer, som ikke kan klares alene, skal vi arbejde tættere sammen. Men varetagelsen af f.eks. centrale velfærdsområder skal fastholdes hos medlemslandene. Når det gælder de fælles udfordringer, såsom at få sat gang i vækst og beskæftigelse, arbejde for en global klimaaftale, bekæmpelse af international kriminalitet og sikring af ordentlig forbrugerbeskyttelse er der behov for tæt samarbejde.

2. Skal indvandrer- og flygtningepolitik være et nationalt anliggende? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Det skal være begge dele. Ligesom vi i dag både har nationale regler og samarbejder f.eks. gennem Dublin-konventionen om behandlingen af asylsager. Det ser ikke kønt ud, det vi ser i øjeblikket i Grækenland. Derfor bliver vi i EU nødt til at koordinere tættere om vores asylpolitik, og være bedre til at støtte hinanden.

3. Er det bekymrende, at EU i stigende grad fastsætter regler på arbejdsmarkedet, som berører overenskomsterne, eller skal det blot ses som en logisk konsekvens af det indre marked?

Det er bekymrende, når der bliver sået

tvivl om rækkevidden af danske overenskomster. Det er derfor vigtigt, at vi også på EU-plan sikrer rammerne for vores danske model på arbejdsmarkedet. EU-lovgivning skal selvfølgelig respektere de nationale regler på arbejdsmarkedet.

4. Er der politiske områder, som helt skal forbeholdes Folketinget og regeringen?

Tilrettelæggelsen af centrale velfærdsområder som børnepasning, folkeskole, ældrepleje og sundhed skal være op til hvert enkelt medlemsland.

5. Er der områder, hvor EU's beføjelser bør udvides?

Det kan jeg ikke lige komme på...

Flemming Møller, Venstre

1. Er der behov for en klarere arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene?

Med Lissabon-traktaten fik de nationale parlamenter ret til at definere, hvorvidt enkelte områder/sager hører ind under subsidiaritetsprincippet. Erfaringerne med denne nye regel vil vise, om der bliver yderligere behov for afgrænsning af kompetenceområder.

2. Skal indvandrer- og flygtningepolitik være et nationalt anliggende? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Indvandrer- og flygtningepolitik skal koordineres overnationalt, men der bør fortsat være mulighed for enkeltstående nationale undtagelser. Der er god fornuft i en fælles ydre grænse, da det vil øge samhandel og arbejdskraftens bevægelighed i det indre marked, men der er også nationale forskelle at tage hensyn til.

3. Er det bekymrende, at EU i stigende grad fastsætter regler på arbejdsmarkedet, som berører overenskomsterne, eller skal det blot ses som en logisk konsekvens af det indre marked?

Vi skal fortsat arbejde for at overbevise andre medlemslande om "den danske model" og "flexicurity-modellens" succes.

Alligevel må vi se i øjnene, at arbejdsmarkedet i langt højere grad er lovgivningsområde i de andre lande. Derfor bliver vi indtil videre nødt til at acceptere sådanne regler på EU-plan.

4. Er der politiske områder, som helt skal forbeholdes Folketinget og regeringen?
Skatteopkrævning.

5. Er der områder, hvor EU's beføjelser bør udvides?

Overordnet bør den fælles udenrigspolitiske indsats styrkes. For Danmarks vedkommende bør de skadelige forbehold opgives.

Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti

To partiers EU-ordførere havde desværre ikke tid til at besvare NOTAT's spørgsmål. I stedet har vi kigget i deres partiprogrammer.

I Det Konservative Folkeparti's politiske program står følgende om "EU's kompetence og nærhedsprincippet":

"Det Konservative Folkeparti ønsker et effektivt og ansvarligt EU, hvor institutionerne er tildelt den fornødne styrke og kompetence til at kunne løse problemer.

Vi ønsker, at der effektivt og omgående sanktioneres over for medlemslande, der overtræder EU's lovgivning. Vi ønsker samtidig et EU præget af åbenhed og troværdighed. Det forudsætter, at EU's lovgivning og ansvarsområder er kendte og forståelige for borgerne i medlemslandene."

Liberal Alliance's EU-politik er ganske kortfattet:

"EU's kerneområde er udviklingen af et fælleseuropæisk marked med fri bevægelighed for varer, kapital, tjenesteydelser og arbejdskraft.

EU skal begrænse sin overstatslige lovgivning til kerneområdet. Liberal Alliance mener, at Danmark skal afvente eurosamarbejdet til nuværende eurolandenes økonomier er sundere. EU's erhvervsstøtteordninger som landbrugsstøtten og regionalstøtten skal afskaffes."

Når politikken rammer EU-

Udlændin

Tiden er på vej til at løbe ud for Danmarks enegang i EU inden for flygtninge- og indvandringspolitik. Det mener advokaten, EU-eksperten og Venstremanden Peter L. Vesterdorf.

SLUTSPIL. Med en ny sag ved EU-domstolen er nedtællingen begyndt for den danske udlændingepolitik – uanset det gældende retslige forbehold.

Den vurdering baserer EU-juristen Peter L. Vesterdorf på en foreløbig

loftet II

gepolitik på lånt tid

kendelse fra generaladvokaten ved EU-domstolen Eleanor Sharpston i en belgisk udvisningssag.

Sagen handler om den colombianske statsborger Zambrano, som har fået afslag på asyl, men har opholdt sig i Belgien og er blevet far til to – nu belgiske – børn.

Zambrano er ikke en "vandrende arbejdstager", fordi han kun har boet i Belgien. Han står derfor svagere end hvis han havde bevæget sig mellem EU-lande, ligesom de dansk-udenlandske par, som flytter til Sverige med den hensigt at vende

Generaladvokat ved EU-domstolen Eleanor Sharpston er kommet med et vidtgående oplæg i en sag om indvandreteres rettigheder."

Ifølge Peter L. Vesterdorf kan det være slut med opdeling af befolkningen i A- og B-hold.

tilbage til Danmark senere, og derved undgå den danske lov om familiesammenføring.

Men en sådan forskelsbehandling på mobile og ikke mobile unionsborgere holder ikke i det lange løb, mener Eleanor Sharpston.

Hun anbefaler, at Zambrano får lov til at blive i Belgien fordi EU skal beskytte familieretten.

"Det løb er kørt"

Hvis Domstolen følger Sharpstons råd, vil dansk-udenlandske par ikke længere behøve at bruge "Malmö-modellen" for at få opholdstilladelse i Danmark. EU-domstolen vil trække tænderne ud af den danske udlændingelov med det omdiskuterede pointsystem for ægtefæller fra lande udenfor EU.

Peter L. Vesterdorf siger, at domstolen måske ikke følger generaladvokat Sharpston hele vejen, men han ser en tendens som danske politikere ikke kan undgå:

»Der er både socialpolitiske og juridiske hensyn, som på sigt vil gøre det umuligt at dele folk op i et A- og et B-hold. Det er det, Eleanor Sharpston peger på.«

Er der en grænse for hvad man kan føre af national udlændingepolitik i EU?

»Det er klart! Det er nu ikke Danmarks skyld, at vi har fået en adskillelse mellem vandrende arbejdstagere og andre unionsborgere. Men det holder ikke, hvis et land giver borgerne ringere status, bare fordi de ikke vandrer,« siger Peter L. Vesterdorf.

Men Danmark har jo også et forbehold mod unionsborgerskab, kan det ikke bruges for at holde fast ved den danske udlændingepolitik?

»Det blev skrevet ind i Amsterdamtraktaten, at unionsborgerskab er et supplement og ikke en erstatning til det nationale statsborgerskab. Man kan ikke reaktivere det forbehold, det løb er nok kørt.« ♦

Månedens interview:

Demokratiets tilstand

NOTAT tager pulsen på demokratiets tilstand – i Danmark og Europa. Vi interviewer en person, som på den ene eller anden måde har gjort sig tanker om, hvordan det går med den demokratiske debat og borgernes indflydelse på samfundsudviklingen.

Her går det godt, send flere gadekunstnere

For første gang i mange år er der grund til optimisme når talen falder på demokratiske reformer i EU's nabolande i Mellemøsten og Nordafrika.

Men hvad er bevæggrunden for og perspektiverne i de folkelige protester?

Rasmus Boserup tager imod i sin lille lejlighed på Nørrebro i København og brygger kaffe, mens han i mobilen ihærdigt forklarer en journalist fra Ritzau om situationen i Egypten netop nu. Efter tre år som direktør for det dansk-egyptiske dialoginstitut i Kairo er han lige vendt hjem til Danmark, og er her blevet slynget gennem mediemøllen som ekspert i den arabiske verden og på begivenhederne i Egypten.

Da Ritzau er blevet opdateret på seneste nyt fra Egypten, bliver der tid til at smage på espresso-kaffen og til en analyse af protesterne i Nordafrika – og af hvilken rolle vi europæere bør spille for at støtte op om kravene om demokratiseringer og borgerrettigheder.

Facebookgenerationen på gaden

Rasmus Boserup er ikke i tvivl om, at de

folkelige protester i Egypten, Tunesien og flere andre lande i den arabiske verden, er endog meget vigtige for den demokratiske udvikling i regionen.

»Vi har længe troet, at der kun var et valg mellem to poler: Et islamiseret civilsamfund og den militariserede regeringsstruktur. Derfor har begivenhederne i Tunesien og Egypten slået benene væk under de fleste af os. Middelklassens børn

er gået "over night" fra at være politisk apatiske til pludselig at være til stede som en tredje pol at arbejde med i demokrati-fremmende aktiviteter.«

»Problemet har jo netop tidligere været, at der ikke har været nogen at arbejde med udover de organisationer, der var styret og korrumpet af politi, sikkerhedsstyrker og lokale magthavere. Nu står vi i en helt ny situation med en kreativ bevægelse, som har meget stærke potentialer, som jeg godt kan se alt muligt vokse ud af. Både politiske partier og et mere levende samfund.«

Hvem står bag oprøret i Egypten?

»De store protester består af folk fra alle dele af samfundet. Dem der startede det er blevet kaldt facebookgenerationen, altså den unge del af middelklassen, men de har fået mange andre med på gaden. Sikkert også mange, der ikke havde noget med bevægelsen at gøre i udgangspunktet. Det er en borgerrettighedsbevægelse uden en etableret platform og uden politisk ledelse.«

Hvilke værdier er den unge middelklasse bærere af?

»Udgangspunktet for dem er en tro på grundelementerne i det liberale demokrati, som de bruger til at kritisere magtmisbrug og politivold. Og det er også kvinder med slør og mænd med store skæg. Fælles for dem er, at de først og fremmest ønsker mere kontrol med magtudøvelsen og respekt om deres borgerrettigheder.«

En islamisk trussel?

Kan vi helt afskrive den klassiske forestilling om den muslimske trussel, der lurser lige under overfladen af de vestligt sindede autoritære ledere?

»Ja, det tror jeg. Det har altid været noget vrøvl, og vil forblive noget vrøvl. Det er en fantastisk fordom at spille på, når man skal bedrive politik. Og der findes jo masser af forfærdelige eksempler i lande som Iran og Sudan. Det skal man ikke tage let på. Men jeg mener ikke, der er noget, der tyder på, at vi skal være forsigtige med at lade en demokratisering ske.«

»Vi skal tværtimod være enormt påpasselige med *ikke* at arbejde for demokratiske reformer. Vi skal ikke stå med hænderne i lommen og kigge den anden vej mens demokratiseringen sker. Vi risikerer at svigte i et vigtigt historisk moment i Mellemøstens historie. Vi skal være til stede som en positiv demokratispiller, når de her nye aktører konstituerer sig.«

EU-udenrigspolitik uden værdier

Den bløde udenrigspolitik baseret på dialog, som EU har ført, har den så fulgt et forkert spor?

»EU har ikke, sådan som jeg har oplevet det i mit arbejde, været en stærk demokratispiller. Man har satset på den helt bløde kulturelle dialog, og så på mere tekniske og administrative projekter – f.eks. med at udvikle lokaladministrationen i hele Egypten. De har meget sjældent været ude og kritisere magthaverne, altså placeret sig som en demokratispiller.«

Hvad bør EU's rolle være i Nordafrika?

»Jeg så gerne en klarere værdipolitisk stilningtagen i forhold til at kræve demokratiske reformer og kritisere krænkelser af menneskerettighederne. EU er en meget vigtig både eksisterende og kommende spiller i regionen. Og der er en stor berøringsangst i EU-kredsen for at gå meget værdipolitisk til værks.«

Rasmus Boserup vil ikke spekulere i, hvilke motiver, der ligger til grund for berøringsangsten. Det kan for forskellige medlemslande være alt fra handelspolitiske interesser til en frygt for at optræde som neo-kolonialister. Men vejen fremad, mener han ikke der er tvivl om.

»Jeg mener sagtens, EU kan bære at blive en mere værdipolitisk spiller. Jeg mener også, at det vil være i EU's interesse både handelspolitisk, sikkerhedspolitisk – og i forhold til at skabe politisk stabilitet, både på lang sigt, men muligvis også på den helt korte bane. Det er i vores interesse at tage den fundamentale demokratiproblematik langt mere alvorligt.«

»Det er også noget med at sige, at lige nu har vi en tredje spiller på banen, som

BLÅ BOG

Rasmus Alenius Boserup (født 1975) er uddannet i arabisk og historie, og har skrevet ph.d. om islamisme i Nordafrika. Direktør for Dansk Egyptisk Dialoginstitut i Kairo fra januar 2008 til januar 2011, nu ansat ved Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) i København.

vi risikerer at spille os af hænde. Det er en fantastisk partner både politisk og humanitært – så har vi en type spiller som man kan få meget ud af.«

Et aktivt civilsamfund

Hvad bør vi gøre fra EU's og Danmarks side?

»De meget store programmer er ikke nødvendigvis de mest effektive. Nogle af de bedste projekter, vi har kørt i dialoginstituttet, er kommet ud af et meget lille budget. Vi har arbejdet med en række partnerskabsprojekter med deres helt egen reformdynamik på et plan, der kan kaldes politisk kultur nærmere end traditionel bistandspolitik. De folk vi ser på gaden, det er nogle af de samfundsgrupper vi har arbejdet mest med.«

I bagklogskabens klare lys er et af de projekter Rasmus Boserup kan fremhæve, et projekt hvor 15 danske gadekunstnere kom til Kairo, og udvekslede erfaringer med en række egyptiske gadekunstnere.

»Det var jo i virkeligheden et lidt skævt projekt, men det gav rigtig god mening fordi gaden er topkontrolleret af politiet. Den udveksling, der foregår mellem danskerne og brug af tanker, idéer grafik og kompetencer i et halvaktivistisk spor – der ikke er formelt politisk – det handler om at bruge andre redskaber til at lave politik. Det er det rigtige sted at sætte ind, når de politiske strukturer er tomme, og forsøg på formel indflydelse er meningsløs.« ♦

**Af Morten Løkkegaard,
medlem af
EU-Parlamentet,
Venstre**

Farlig formand

Ungarns premierminister, Viktor Orban, er en charmerende mand: Stærk, slagfærdig og humoristisk. Jeg ved det, for jeg havde det privilegium at få en time i hans selskab i sidste uge, hvor jeg besøgte Budapest.

Men Orban er også en farlig mand. Han er voldsomt populær i sit hjemland, har to tredjedele flertal i Parlamentet, er frafalden liberal, nu erklæret nationalist, og ikke specielt interesseret i at dele magten med andre.

Det har vi nu konstateret ved selvsyn, fordi Ungarns regering har vedtaget en ny medielov, som er en skamplet for enhver, der hylder pressefrihed og andre grundlæggende frihedsrettigheder.

Forud for Budapest-mødet besøgte Orban os i Strasbourg, og her havde han som ny EU-formand oplevet at få en regulær skideballe af Parlamentets flertal pga. medieloven. Orban blev følgelig skidesur, for nu at blive i den latrinære sprogbrug.

Derfor var jeg meget spændt på, hvordan vi ville blive modtaget på Orbans hjemmebane i Budapest, hvor man var i fuld gang med at producere et svar på Kommissionens officielle bekymrings-brev – afsendt få dage før.

Orban talte imødekommende og verdensmandsagtigt om behovet for at finde "passende svar" på udfordringerne – uden at uddybe nærmere. Adspurgt, om han ville gå videre end Kommissionens spørgsmål – og svare på journalist-organisationers kritik for lem-fældig omgang med bl.a. kildebeskyttelse – ja, så var der igen en snert af tøseformnærmelse.

Forleden – tilbage i Bruxelles – kom så svaret: Et elegant, juridisk spidsfindigt svar, hvor den ungarske regering kun forholder sig til det mest nødvendige – og på den måde fejler i det centrale spørgsmål: Hvordan undgår landet, at kritikken fortsætter og blokerer for det, som Orban naturligvis meget gerne vil koncentrere sig om: Formandskabets prioriteter.

Vi liberale har reageret, som vi bør og skal: Vi fastholder kritikken. Der er ganske enkelt for meget på spil til at lade den her glide af brættet. EU er nødt til at holde fast i principperne.

Det handler ikke om Ungarn alene. Også Rumænien, Polen, Estland – og sågar Italien – har pletter på tøjjet, når vi taler fundamentale rettigheder. Men nok er nok. Kroatien banker på døren og vil ind. Tyrkerne venter i venteværelset. Hvis ikke, vi holder fast i Københavner-kriterierne – spillereglerne for at være klubmedlem – mister EU sin legitimitet som klub. Og den er i forvejen truet af en svag euro.

Derfor er der grund til at være på vagt – især overfor charmerende, stærke mænd...

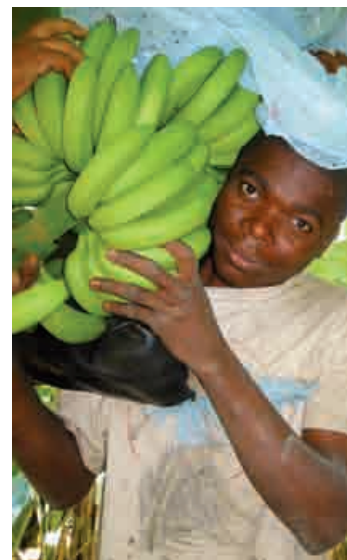
Billigere bananer – om seks år!

EU-Parlamentet godkendte den 3. februar 2011 ifølge EUObserver.com en nedsættelse af tolden på bananer fra Latinamerika fra 1,34 til 0,86 kroner pr. kg. Nedsættelsen vil dog først træde i kraft i 2017.

Dermed er man tilbage i tiden fra før 1993, hvor man indførte en høj ekstratold på 20 procent af de bananer, der blev indført fra Latinamerika. Tolden, der blev gennemført med støtte af den danske landbrugsminister Bjørn Westh, førte til en mangeårig krig i Verdenshandelsorganisationen WTO mellem USA og en række latinamerikanske lande på den ene side og EU på den anden. Særtolden blev først afskaffet i 2006, hvor man til gengæld forhøjede den almindelige told på bananer fra Latinamerika.

Banantolden blev indført for at beskytte produktionen i blandt andet en række tidligere franske kolonier i Afrika. Som tak for sin støtte fik Bjørn Westh en række fordele for dansk svineproduktion.

Se artiklen »Om seks år slutter 23 års banankrig« på Notat.dk

EU ønsker, at børn skal læse bedre

EU-Kommissionen er utilfreds med, at alt for mange elever i EU-landene er for dårlige til at læse og skrive. Den har derfor nedsat en ekspertgruppe på 11 medlemmer, der skal komme med forslag til forbedring af situationen. Gruppen skal

ledes af prinsesse Laurentien fra Holland, der er UNESCO's særlige udsending for læsefærdigheder i udviklingssammenhæng.

Se artiklen »EU ønsker, at børn bliver bedre til at læse og skrive« på Notat.dk

Kendt svensk EU-modstander død

Onsdag den 29. december 2010 døde den kendte svenske EU-modstander Sören Wibe. Han var professor i økonomi ved Sveriges Landbrugsuniversitet, og spillede en fremtrædende rolle ved den svenske afstemning om euroen i 2003, hvor 56,3 procent af de svenske vælgere fulgte hans opfordring til at stemme nej.

Sören Wibe sad fra 1995 til 1999 i EU-Parlamentet, hvor han var formand for de svenske socialdemokraters gruppe, og fra 2002 til 2006 var han medlem af den svenske rigsdag.

Se artiklen »Fremtrædende svensk EU-modstander død« på Notat.dk

EU vil redde de svenske ulve

I en pressemeddelelse af 27. januar 2011 udtrykker Kommissionen betænkelighed over de svenske ulves situation. De trues af indavl, og den svenske regering satser kun på en bestand på 120 ulve. I 2009 fik 6.700 svenske jægere lov til at drive jagt på ulve.

Kommissionen vil nu opfordre den svenske regering til at fremlægge en samlet plan for de svenske ulve.

Se artiklen »EU vil beskytte de svenske ulve« på Notat.dk

Patienter skal ikke lægge penge ud

Efter syv års forhandlinger mellem Ministerrådet og EU-Parlamentet er der nu vedtaget et patientdirektiv, der giver patienter mulighed for at få behandlet deres sygdomme i andre EU-lande uden på forhånd at skulle lægge penge ud, som de hidtil har skullet.

Forudsætningen for, at staten betaler er dog, at de danske myndigheder på forhånd har givet tilladelse til behandlingen. Og det er tænkeligt, at det kun vil ske i begrænset omfang, for det er dyrt at få patienter behandlet i udlandet.

Se artiklen »Patienter slipper for at lægge penge ud« på [Notat.dk](#)

Tjente på, at loftet styrtede ned

I august 2008 styrtede en del af loftet i EU-Parlamentets mødesal i Strasbourg ned – heldigvis på et tidspunkt, hvor der ikke var møde i salen. Det betød, at de to møder i september måtte holdes i Bruxelles. Og det har Parlamentet tjent penge på!

Ifølge EUObserver.com den 31. januar gav flytningen Parlamentet en nettobesparelse på cirka 13 millioner kroner, fordi man ikke fik brug for at flytte papirer og medarbejdere frem og tilbage mellem Bruxelles og Strasbourg.

Se artiklen »Tjente penge på, at loftet styrtede ned« på [Notat.dk](#)

Billigere sko fra april

EU-Kommissionen fik i 2006 gennemført en ekstra told på sko fra Kina og Vietnam på henholdsvis 16,5 og 13 procent. Det skete for at støtte producenter fra Italien og andre sydeuropæiske lande. Toldforhøjelsen betød ikke alene, at sko fra udlandet blev dyrere for de danske forbrugere. Den ramte også Ecco-sko, som virksomheden får fremstillet i Kina.

Men ifølge Jyllands-Posten den 15. januar har Kommissionen meddelt, at den ikke vil forlænge tolden fra 1. april 2011. Til den tid bliver skoene altså billigere.

Se artiklen »Billigere sko fra april« på [Notat.dk](#)

Af Ole Christensen,
medlem af
EU-Parlamentet,
Socialdemokraterne

Fredsftale i banankrig

Det er ikke hver dag, EU indgår en fredsftale med USA og Latinamerika efter 15 års opslidende handelskrig. Men det var ikke desto mindre, hvad der skete i starten af februar i år. Der blev sat et punktum for Banankrigen.

I 15 år har USA og Latinamerika kæmpet mod EU om den told, som fattige lande betaler for at sælge bananer i Europa. Det kan lyde banalt. Men bananer er faktisk den fjerde vigtigste afgrøde i verden kun overgået af ris, hvede og majs. I Danmark er det den mest solgte frugt med 100.000 ton solgte bananer om året.

Kort fortalt brød krigen ud, fordi EU's toldmure forfordelte Europas gamle kolonier i de såkaldte AVS-lande i Afrika, Vestindien og Stillehavet. Mens skulle fattige lande i især Latinamerika betale en høj told på over 1300 kroner, hver gang de solgte et enkelt ton bananer i Europa.

Det gav dårlige forhold i de lande, der ikke var inde i varmen. Så de pressede prisen hårdt ned for at kunne konkurrere. Det skete blandt andet i Cameroun, hvor fly sprøjter giftige pesticider ud over bananplukkerne, mens de arbejder mellem træerne for at spare tid og penge. Til sammenligning har plukkerne i den gamle franske koloni, Martinique, cirka samme levestandard som bønder i Europa.

Så det var fantastisk, da EU i februar indgik en aftale om lige, lave todsatser for bananer. Det er kun retfærdigt, at alle bananproducerende lande nu kan konkurrere på lige fod.

Der er rigtigt mange gode ting at sige om aftalen, men der er stadig et uafklaret spørgsmål. Hvor havner den gevinst, som de fattige bananlande nu får? Jeg har fulgt Banankrigen meget tæt og stillet flere spørgsmål til den udøvende magt, EU-Kommissionen. For det ekstra overskud skal jo gerne komme de fattige bønder til gode.

Desværre kan man ikke garantere, at store, multinationale selskaber som Chiquita ikke bare plukker pengene ned i kassen til deres aktionærer. Derfor er det stadig en god idé at købe bananer med et Fair Trade mærke på. Det giver nemlig en garanti for, at fattige bananplukkere ikke bliver oversprøjtet med gift for at spare penge.

Men uanset hvad er det kun fair, at vi ikke forfordeler nogle fattige lande frem for andre.

Aktiv EU-debat

Hvorfor skal finansloven godkendes i EU?

Hvad er baggrunden for EU's ønske og hvorfor har Danmark sagt ja, selv om vi ikke er med i euroen?

Debatmøde den 3. marts 2011 kl. 17 – 19.00 i **Århus**.

Debatmøde den 10. marts 2011 kl. 17 – 18.30 i **København**.

Kan EU afvænes fra kul og olie? - og hvad er Danmarks rolle

Debatmøde lørdag den 5. marts 2011 kl. 13 – 15 i København.

Mød socialdemokraten MEP **Dan Jørgensen** og **Lars Bach Jensen** fra Dansk Industri.

EU og fremtidens velfærd

Kan vi omlægge vores velfærd til en form der kan overleve i EU?

Konference i København den 26. marts 2011 kl. 10.30 – 16.30

Debatmøde den 5. april 2011 kl. 17 – 18.30 i **København**.

Debatmøde den 6. april 2011 kl. 17 – 18.30 i **Odense**.

Debatmøde den 7. april 2011 kl. 17 – 18.30 i **Århus**.

Læs mere på [www.deo.dk](#)

Se program og tilmeld dig på [www.deo.dk](#) eller telefon 70 26 36 66

Redaktion: NOTAT, Christiansborg, 1240 København K. redaktionen@notat.dk
I redaktionen: Kenneth Haar (ansv.), Luise Hemmer Pihl, Páll Helgi Hannesson, Staffan Dahllöf, Michael B. Lauritsen, Rasmus Nørlem Sørensen, Sven Skovmand & Sisse Møller Møller.

Udgivet af DEO med delvis støtte fra EuropaNævnet.

Forside: Fotomontage. Efter en ny regel kan EU få det gule kort af nationale parlamenter. Se artikel side 7.

Abonnement: NOTAT, Nordkystvejen 2 F, 8961 Allingåbro, tlf. 86 48 16 00, notat@notat.dk CVR nr.: 18411008

Lay-out og tryk: NOTAT Grafisk, 86 48 16 00

ISSN: 1603-7480

NOTAT
- magasin om Demokrati & Europa

Et farligt kvarter

EU-Parlamentet har oplevet det tredje røveri på to år.

RØVERIER. Bruxelles er rodet, mangfoldig, gæstfri og indbydende. Masser af smalle mørke gyder, tit med en intens stemning, men sjældent noget, der vil gøre en besøgende utryg. Som i alle andre storbyer er der dog også pletter på kortet med en høj kriminalitetsrate, hvor en visit skal ske med omtanke. En sådan plet er Europa-Parlamentet.

Parlamentet dækker et ganske lille areal – kun ca. dobbelt så stort som Christiansborgs hovedbygning – men med en hyppighed af røverier, som få eller ingen steder i den belgiske hovedstad kan matche. Efter et røveri på etablissementets eneste postkontor i år, rundede parlamentets bygninger tre røverier på under to år. To mænd trængte fredag den 4. februar om eftermiddagen ind, og viftede med noget, der lignede en pistol. De tvang to ekspedienter til at åbne et pengeskab, og forsvandt med omkring 50.000 kroner. Der blev slået alarm, da Fiona Hall, et britisk medlem af parlamentet, kom for at købe frimærker, slog hun alarm.

Seneste af tre

Sidste gang noget lignende skete inden for parlamentets mange vægge, var da en kantinedame blev frarøvet dagens omsætning på vej til banken i maj 2010. Men mest sammenlignes røveriet i februar med et kup i februar 2009, hvor en af de tre banker blev røvet af en smin-

ket person iført paryk. Det skete få meter fra en af sikkerhedsafdelingens kontorer. Efter røveriet forsvandt personen ud af indgangen med en halv million kroner.

Det er bestemt ikke fordi, der ikke er sikkerhedsforanstaltninger. Det vidner 1.000 overvågningskameraer om. Og det kan være en langsommelig affære at få adgang til de europæiske gemakker. For udefrakommende står den på fotografering, forklaring af ærinde, fremvisning af dokumentation, aflevering af computere, og selvfølgelig en røntgenmaskine til bagagen og en port med metaldetektor. Det kan ikke være let at få en pistol gennem indgangen, ved røveriet i 2009. En talsperson for parlamentet mente derfor, at pistolen måtte have været en attrap. Men når man som undertegnede har fået konfiskeret et lyssværd i en lufthavn, som trods plastiske Darth Vader-lyde åbenbart lignede et farligt våben for meget, så lyder attrap-teorien som et svagt forsvar for sikkerheden.

Større sikkerhed

Både en vagt og en højt rangerende embedsmand har luftet den tanke i Bruxelles-pressen, at det jo kunne være folk med tilknytning til den politiske stab. Selv MEP'ere nævnes som mulighed. Men mest tales der igen om at stramme op på sikkerheden, der ligger et niveau under både Kommissionen og Ministerrådets bygninger.

Spørgsmålet er vel hvor meget mere der kan gøres, og om mere ildkraft eller flere røntgenapparater overhovedet er svaret. Måske er det fantasi, der skal til for at lukke hullerne. Det er jo ikke mere end 30 år siden, Olsen Banden viste, hvordan et indbrud i en bankboks i Kommissionens bygning kan gennemføres ved hjælp af bare et pornoblad og en oppustelig Lolita-dukke.

Kenneth Haar

Afspærring i Europa-Parlamentet efter det seneste af tre røverier på tre år.

NOTAT er idag en del af Oplysningsforbundet DEO, så du får også invitation til levende debatarrangementer under sloganet "EU-debat, mere spændende og mindre fastlåst"

Prøv
månedsmagasinet

NOTAT

Bestil
5 måneder gratis

Kun alm. sms-takst **sms: notat til 1204**

Tilbuddet er for at nye læsere kan lære magasinet at kende og gælder derfor kun for folk der ikke har abonneret de seneste to år.